

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-főház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri czikkok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ellenzék.

Julius 1-jével új félév vette kezdetét. Azért kérjük az előfizetést mielőbb megújítani, hogy a lapot ezután is minden megszokott nélkül tovább is küldhessük.

Előfizetési feltételeink:

Félévre . . . 8 ft.
Negyedévre . . . 4 ft.
Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.
Mutatvány számokat kívánatra azonnal küldünk.

Áruforgalmi tanulságok.

Gazdák, kereskedők és az iparos-munkának összes vállalkozói, valamint a szállítási intézmények vezetői gyakran vegyék a kezükbe azt a vaskos kötetet, mely „A magyar vám-tarifa tervezete” cím alatt jelent meg tavaly a kereskedelmi kormány kiadásában. Első pillanatra szörnyen unalmas és sivár olvasmányoknak tűnik föl, mert csupa numerusból áll az egész mű.

De lapozgatás közben a számok életre kelnek, mozognak, beszélnek és bizony jajgatnak.

Nem a tarifa-tervezetről mondom ezt, mely lehet jó is, rossz is. Kevesen tartják jónak, mert vámháborút provokál. Sokan nem is vették komolyan a tervet, hanem csak madárijesztő csóvának. Mintha át akartunk volna vele Ausztriába kiáltani: „Vigyázzatok! Mi így tudunk!”

Bármiként legyen — akár hogy fegyverül használtassék az osztrák követelések lohasztására, akár hogy alkalma legyen az agrárpártnak a bekövetkező vámháborúval együtt magától az önálló gazdasági élettel is megijedni — én a figyelmet nem a tervezeti részre hívom föl, mely egyszerűen közgazdasági programot tartalmaz és a netaláni alkudozások rendjén igen nagy változásokat szenvedhet: hanem felhívom a gazdák, kereskedők, vállalkozók, iparosok, szállítók figyelmét a munkáltnak amaz értékes részére, mely *tényeket* állapít meg hivatalosan, mely tehát semminemű kombinációk következtében sem szenvedhet változást.

Ez a figyelemre méltó rész — az áruforgalmi kimutatás.

Ebből megtudjuk, hogy mi és mennyi jön a vám-külföldről a közös vámterületre; megtudjuk, hogy mi és mennyi jön Ausztriából Magyarországha. Viszont megtudjuk, hogy mi és

mennyi megy ki Magyarországból a vám-külföldre, vagy külön Ausztriába. Tehát megismerjük belőle hazánk kereskedelmi mérlegét.

A csoportok világa formula-kat nyújtanak. Az összegezés, az átlag számítás és az összehasonlítás az olvasóra van bízva. Ez egy kissé megnehezíti a munkát. De a fáradság jutalmazó. A ki visszaradi tőle, ingatag talajon áll. ha a vám- és kereskedelmi szövetség kérdésével foglalkozik. Azt a kérdést, hogy mit vásárolt tőlünk Ausztria s mit tőle — valamint azt is, hogy a mi gazdasági boldogulásunk nem lehetséges a vámunió mellett: csak úgy döntjük el alaposan, ha ezt a tömérdek számot nem csak megnézzük, de magunk előtt meg is szólaltatjuk.

E sorok írója most már, mikor elvesztett minden remény az iránt, hogy ezuttal hazánk az önálló gazdasági életnek erőt és termékenyítést szerző állapotába juthasson, abból a szempontból teszi a munkás közönséget figyelmessé az áruforgalmi kimutatásokra, mivel szeretné nemzete számára megmenteni a veszett fejcsének legalább a nyelét.

Mert vannak gazdasági tényezők melyek nincsenek a vámunió hatásának feltétlenül alávetve, a melyek tehát gyarmati állapotban is fejleszthetők.

A formulát így lehet fölállítani: a vámunió hatása rossz: de nem minden rossz ered a vámunióból. Az áruforgalom tanulmányozása biztos utmutató arra nézve, hogy minő gazdasági ágakat kultiválunk abból a célból, hogy mérlegünk Ausztriával szemben, a vámunió dacára is, valamit javuljon.

Nem tartozik egy hírlapi cikk keretébe ily téren a tüzetes utbaigazítás. Csélt érünk a figyelmeztetés által is, ha van a ki meghallgassa. Mert ha nincs még a meghallgatásra is vállalkozó: nó akkor elárkozzhatunk a világtól a prohibítió intézkedések egész rájával — mégsem jutunk gazdasági felvilágosításhoz, mert az életszerűségben a kínai fal sem csinál életrevalóságot.

Elég legyen tehát két egyszerű példa.

Pamutot nem termel sem Ausztria, sem Magyarország, mert nem arra való az éghajlat. Mindkét állam szükségletét tengerentúli helyek fődözik. Nyers pamutról és pamutfonalról szövel, nem pedig kötött vagy szövött áruval. Tehát olyan anyagról, a mely nem feltételez nagy befektetést és szövevényes gyárpárt.

Mit tapasztalunk ezen árunál?

Azt, hogy Magyarország évenként nyolcz millió 700.000 forint árt hoz be Ausztriából. Miért Ausztriából, mikor nem ott termelik? Azért, mert kereskedelmünk nem tud föllemelkedni a közönséges gráziertwirtschafton. Megszokta Bécsre, a miként megszokjuk a kávéházi levegőt és a bagót a pipa feekén.

Gazdagon segélyezük az Adria hajózási társulatot, Ennek hajói viszik a magyar dongát, lisztet, gabonát, szentet az Océán tulsó felére és — nincs árujuk vissza. Miért nincs? Miért nem hozuak legalább annyi pamutot, a mennyire Magyarországnak szüksége van? — Életszerűség. Hízaljuk Ausztria tengerentúli kereskedelmét saját kárunkra. Fizetünk neki ok nélkül szállítási, kezelési és nyereségi díjat.

Ime, a másik példa.

Kendert és lent nyers és fonott állapotban behozunk Ausztriából évenként egy millió 700.000 forintért. Miért? Hiszen a mi földünk megtermi a kenderet is, a lent is. Van-e annak jogosultsága, hogy egy földmivelő ország olyan terményeket vásároljon, a melyeket maga is termelhet?

Még hagyján, ha e téren Ausztriában tultermelés volna s a vámközösséggel minket elárazszon. De hiszen Ausztria is mint vevő jelentkezik a világpiacra, mert saját termelésén fölül évenként meg 14 millió 700.000 forint árát vásárol.

Mi ebből a tanulság? Az, hogy agrikulturánk életszerű. Mert neki kellene e állítani azt az egy millió 700.000 forintnyi árut, mit most Ausztriától veszünk s ezen kívül neki kellene állítani Ausztriát azzal a 14 millió 700.000 forintnyi áruval, mit az a vámkülföldről vásárol.

Bartha Miklós.

Politikai hír.

Közös költségvetés. Schönbrunnban a király elnöklésével közös miniszteri tanácskozás volt, melyen részt vettek Goluchovszki gróf külügyminiszter, Krieghammer közös hadügyminiszter, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, — Széll Kálmán magyar miniszterelnök, Lukács László magyar pénzügyminiszter, Fejérváry báró honvédelmi miniszter, Thun gróf osztrák miniszterelnök, Kaizl pénzügyminiszter és Welsersheimb, az

osztrák Landwehr minisztere. A közös tanácskozás oka, hogy a király jövő héten Ischbe utazik, a mielőtt az osztrák delegációk elé terjesztendő közös költségvetés kereteit meg kellett állapítani és elvi szempontokra nézve tisztába kellett jönni, hogy a mai miniszteri tanácskozás előkészítő tanácskozás számba mehet. A tanácskozásról politikai körökben azt beszélik, hogy a közös költségvetés nagyobb, mint a milyenre a magyar miniszterek számítottak. Első sorban a közös hadügyminiszter a katonatisztek fizetésének fölemelését most már okvetlenül kérésztül akarja vinni, továbbá az új gyors-tűzű ágyúk beszerzésétől sem hajlandó többé elállani. Ez új ágyúk beszerzéséhez szükséges első ráta körülbelül **hét-nyolcz millió frtot** tesz ki. Erre az összegre nézve az a kérdés merült föl, hogy a mennyire lehet, azt az ugynevezett közös aktívákól fogják fődni, minthogy különösen ebben az esztendőben a közös vámkok jövedelme igen bősegesnek ígérkezik.

Forradalom előtt.

Brüsszel jun. 29.

A belga forróság a nyílt lázadástól már alig különböztethető meg. A képviselőházban érvek helyett ököllel rotnak egymásra a pártok; katonaság védelmezi az ülőteremben az előkéség és a kormány tagjait. Brüsszel utcáin barikádok emelkednek, vér folyik, halottak, sebesültek fekszenek és a rend helyreállítására kiküldött polgári őrség a lázadókkal fraternizál. A vidéki városok követik a főváros példáját; július 5-én pedig a mikorra a többség a választást kitűzte, országsszerű kiűt a sztrájk, a mivel a hatóságok miképpen fogják elhárítani, azt senki megmondani nem tudja.

A választási törvény reformjáról van szó. A jelenleg érvényes belga választási törvény 1893-ban jött létre és ennek alapján választották a most ülésező képviselőházat is 112 katolikus-konzervatív, 29 szociálista, 11 liberális képviselővel; a ház 152 tagból áll, az ellenzéki pártok összesen 40 szavattal, a kormánypárt 32 főnyi többséggel rendelkezik rendes körülmények között, de most bizonyára akadnak disszidensek a katolikus-konzervatív táborban, a kik, ha nem is szavaznak az ellenzékkal, legalább tartózkodnak a szavazástól.

Az 1893. évi választási törvény az általános szavazati jogon alapul, de mesterkeltté teszi az az intézkedése, hogy a választó bizonyos föltételek mellett 2, sőt 3 szavazattal is bír. Ennek a rendszernek köszönhető, hogy a legutóbbi képviselőválasztásnál egy millió katolikus-konzervatív szavazat 112,

ajánlták harangjaikat, és készítették — nem! — termettek az ágyúk, több mint 60.

Az ágyúhősnek híre Debreczenbe hatott s 1849. májusban *Kossuth* mint más ország-kormányzója felrendelvé oda: őrnagyranggal, a székely tüzésérg parancsnokává nevezte ki s mint ilyen szervezte a kitűnő hírből állott székely tüzésérg, a mely hasonlólag szervezett székelygyalogság és huszársággal együtt, a Brenus kardját veté a Szabadságharcz mérlegébe, mely nélkül Bemnek sikere megfoghatott volna s 1849-ik év elején talán a harczzaja elnémult s a szabadságharcz diestelenül bevégeződött volna! Gábor Áron nélkül Háromszék, Háromszék nélkül Bem, nélküle Erdély s Erdély nélkül az anyahon is: aligha még a téli harcok alatt elnémult volna!

Ilyen volt Gábor Áron.

De elhallgatható-e róla anélkül, hogy végzetes utolsó óráiról megne emlékezzem?

1849 július 2-ika volt, a székely fegyverekre akkor is dicső, de végzetes nap. Az Uzon és Kökös közötti téren ezen a napon folyt le az ugynevezett kökös csata, a hatalmas oroszseréggel szemben. Az ellenséggel szembe vivandó harczt már kora reggel megkezdették a mi előőrseink, egy pár ágyú födozete alatt a többiekkel a Makrai réten vették az ugyanott jelenlevő Gábor Áron parancsát. Kökösről jön a futár, jelentik az orosz nagy erő előnyomulását. Ó kiadva vezértiszteinek parancsát, egy pár kedélyes szót intézve segédtszűjéhez — e sorok írójához — s környezetéhez és parancsolván, hogy legsebesebb menetben utána menjenek, lóra pattan s elszálgul . . . a csataterre. Keves vártatva megérkeznek tüzei is, elrendezi 30 ágyúját csatarendben. Dörög az ágyú mindkét fél részéről, mozdulatlan helyzetből.

Ó szálgul egyik ütegtől a másikhoz, biztatva a jó, korholva a rossz lövésért, sőt

négyszáz ezer liberális szavazat 11 képviselőt választott. Az ilyen módon teljes tehetetlenségre kárhoztatott ellenzéki pártok: a szociálisták, liberálisok, radikálisok és a keresztény-szociálisták szövetségre léptek a következő négy pont alapján: 1. általános és proporzionalis választói jog, a kisebbségek aránylagos képviselötével; 2. személyes védőkötelezettség; 3. kötelező népoktatás; 4. munkásbiztosítás.

Az ellenzéki program sarkpontja a választási reform. Hogy a kormány élet vegye a fenyegető akciónak, maga állott elő reformjavaslatl a proporzionalis rendszer alapján csak hogy a kisebbségeknek kizárólag azokban a nagyobb városokban akar képviselőt biztosítani, a hol a konzerv-katolikusok vannak minoritásban, míg a többi kerületekben a hol az övék a többség, változatlanul maradna az eddigi rendszer. Az új javaslat tehát lényegesen megrotaná a szociálisták tüknek és liberálisoknak ugys rossz helyzetét és beláthatatlan időre biztosítaná a katolikus-konzervatív párt uralmát. Ez a kilitás hajtja a végső elkeseredésbe az ellenzéki pártokat.

Legújabb híreink a következők:

Brüsszel, június 30.

A tegnapi zavargások reggel 3 óráig tartottak. Komoly inezidense fordult elő a börze előtt a Place Stelanie-on. **hol a tüntetők megrohantak egy lovasutit kocsi és a kalauzt két golyóval megsebesítettek. A lovat is meglötték, úgy, hogy meg kellett ölni. A kocsi felborították a tüntetők. Később betörték egy bank ablakait. Ejjeltájban a Boulevard Anspachon egy kávéház terraszáról rálötték a csendőrökre. — A csendőrök megrohanták a kávéházat, a hol izgalmas jelenetek játszódtak le.**

A Grande Placeon a csendőrök dula-kodás közben éles tölténnyel löttek. Néhány lövés a szomszédházak ablakait érte. Egy rendőrtisztet követ megsebesítettek. Az egyik sebesült állítól meg halt. Mindegyik 100 személy sérült meg, közöttük nyolczan súlyosan. A Boulevard Anspachon éjjel állítólág vázakát dobálták le az ablakokból a csendőrökre.

Brüsszel, jun. 30.

Lovas csendőrök a városháza környékén ismételtén a **szűk mellék-utczákba szorított népre löttek; többeket agyonlötték**, sokakat megsebesítettek. Ezek a véres jelenetek az egész éjjelen át tartottak. A nép két helyen felszakította a kövezetet, torlaszokat emelt, feltartóztatta a lövonatokat és a lovakat lelőtte, a kocsivezetőket pedig véresre verte. A Grand Place-on szintén **többet elestek**.

Ejjeltájban a tözsdetéren **egész**

annyira beleheverül, hogy ő maga lova nyakára borulva „fennebb”-„lennebb” szavakkal vezényel, irányoztat . . . s e perczben jön a 6 fontos, végzetes ágyugolyó s balkarja, honalja s mellőlől egy darabot szésezveza és elsodorva: nemes szívének lángját s nagy szellemének világát oltá ki . . . percz alatt. Lováról levéve, nyitva maradt élenk tűzi szeméből meg életét sejtve, hasztalan megkisérelt gyöngéd öbresztő szavak után, a dicsőt egy ütegkocsira helyezve, hátraküldén egyik kedvező ifju tüzerétől, Demeter Sándortól,*) a csatavonalból.

A csata tovább folyt s czélatatosan titkolva a végzetes eseményt előre nyomultunk; az ellenség megfutamodott, keresztül a Feketeügy hidjára, felszedve maga után annak padlóit, mi meg egy pár ágyúval a folyam gázlóján átmenve földözttük, míg nem Brassó felöl új erő nyerve megállott és mi golyó zápor között, a gázlón ismét visszatérénk a Barczáról, Háromszék szent földére s már akkor elterjedve lévén a hős eleste: csendesen vonulánk vissza a Maksa és Eresztvény közötti rétre.

A megdicsőült hőst az eresztvényi temetőben, az országot mellett ásatott sírban elhelyezve, másnapra katonai díszes gyász-ünnepélyt akaránk rendezni, miben azonban az ellenség ismételt támadása végké megakadályozza. Innen lett eltávozásunk után Seps-Szentgyörgy felé, kóbor kozákok megtudva az új sűrűt, hogy hol van eltemetve a dicsőült hős — sírhalmát tapostatták lovakkal a földdel egyenlővé.

A honfi kegyelet virasszon emléked felett, oh dicső szellem — örökidőig !!!

Nagy Sándor.

*) A korán elhalt széplelkű ifju költő.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Július 1.

Gábor Áron.

(† 1849. júl. 2.)

Messze, messze határszélen,
Eresztvény sarkujében,
Borongva száll gondolatok:
A hol a hős Gábor Áron
Szépvirágos sírja vagyon.

Azt beszélik, a nagy székely
Kijár onnan minden éjjel,
Körültekint népe között:
Hogy a régi székely-erény
Ragyog-e még a hon fölött?

S ha vigaszt nyer, a szép hajnal
Mosolya közt újra meghal;
De ha valami meghántja:
Menydörgés közt az ágyúját
Haragosan előrántja.

Dörg az ágyú. Berezek, völgyek
Szavát zengik a nagy hősnek:
— A ki tesped, gyáva, dőre,
Megtapostuk a nagy utat,
Székelynépem, csak előre!

Fülei Sz. Lajos.

Gábor Áron.

1814 + 1849. júl. 2.

Született 1814 november 7-én. Háromszéken, Berezki határszéli mezővárosban, nemes székely fegyverviselő családból. Atyja Gábor István „Berezki” főjegyzője, anyja Hosszu Judith volt. A helybeli egyszerű iskolából a a csiksomlyói algyemasiumba ment tanulmányait folytatni, s midőn innen felsőbb iskolába akart menni, főleg technikai s gépészeti hajlamának s tehetségeinek kielégítése és kifejlesztése végett, a székelyekre nehezült határőri szigorú osztrák katonai kormány megtagadta az engedélyt, s katonai ugynevezett „numerus alá” vételve, beosztott a második székely gyalogezredbe, mint tényleges (activus) határőr.

A született zseni a katonai vakengedelmesség békiyóiba zárattott. Azonban mégis némi csekély tere nyílt veleszületett hajlamának. Szokásban lévén ezrednél, miszerint évenként egy pár hétre 12 fegyverviselő küldessék Gyulafehérvár vára, az ágyúk mechanikai kezelése elsajátítása végett: felvettették a kinevezettek közé. Innen saját benső vágyaitól ösztönözve, Pestre, onnan Bécsbe ment, hol a „Genie-Corps”-nál, mint műkedvelő látogatta a műtani leckekeket, észlelte az ágyúöntés, érczelegyítés mesteriségét; arról jegyzeteket tett s az zekre vonatkozó kézi könyveket magának megszerezte. E szerint nem áll az, mintha ő minden tudományos készséget nélkülözött volna, mert ha magasabb műtani kiképezetéstől elzárta is őt a katonai önkény, főleg a birtokában levő tüzer kézi könyvek segítségével önmaga fejleszté ki tehetségeit, a miről tanuságot tehetnek a közvetlen környezetében volt egyének, s azok között e sorok írója, a ki látta, az ő németnyelvű

szakkönyveit, látta azokhoz ragaszkodását s vigasztalan mély bánatát, midőn azok egyéb kedves tárgyakkal együtt, az oroszok által elraboltattak, vagy elégettettek a kvásárhelyi ágyugyártételep feladásakor.

Midőn egész Erdély el volt foglalva csak Háromszék állott s ágyúja ennek sem volt, a gyűlésen elő állott Gábor Áron így szólott:

„Uraim! hallom, hogy a főtiszt urak azt mondják, hogy nincs ágyú, nincs muníció! Uraim! — ha csak ez a baj, úgy én azt mondom, hogy lesz ágyú, lesz muníció a mennyi kell!” Ki a, ki az? Erre megdörögött a teremben: „Éljen Gábor Áron!” Ó az! Lássuk, lássuk! És ő az öntodatos hősiesség tüzevel szemében a kétegy hangjaival szemben, előlépve, mint egy feleletképpen folytatta:

Uraim! — semmi mást nem kérek, mint felhatalmazást, hogy a fülei vashamr-hoz utazhassak, s ott dolgozhassak s dolgoztathassak, s ha mához két hétre Seps-Szt.-György piaczán 6 ágyú nem lesz fölállítva, s ha azokkal a próbálövésnél célt nem talállok; akkor én magam állok 10 lépésnyire az ágyú elibe céltáblának.”

A felhatalmazást Dániel Gábor bardóczi kir. bírőhoz, Berde Móza kiállította és két hét múlva az ígért ágyúk Szentgyörgy piaczán álltak s egyikkével a székház feletti magaslaton, első lövésre célpontba lőtt Gábor Áron. A leikésülés kimondhatatlan volt. Csakhamar dörögtek a Gábor Áron ágyúi Hidvégnél, Aldobolynál, megrettentve a körülgyűrűző ellenség vezérét, annyira, hogy gyorsfutárokat indított Puchner gen. kommandírozóhoz Nagy Szebenbe.

Ő Hidvégnél és Aldobolynál, illetőleg Hermánynál megmutatva, hogy miként kell kezelni ágyút: miután az öntötteteket felszerelte, Kézdivásárhelyre sietett, hogy ott Turóczi Mózzal berendezze öntődjét, melyre Háromszék egyházai különbség nélkül föl-

ütközet fejlődött, melynél **két halott és több sebesült** maradt a küzdőtérén. Ekkor a szocialista népházból vagy 30.000 főre rugó tömeg indult meg a városháza felé, melynek bejárait mind elfoglalták. Az arra jövő lövönatok lovaikat kifogták, **lelőtték** és a kocsik tetejéről központi zudítottak a csendőrekre, kik sortízet adtak.

Itt huszan súlyosan sebesültek meg, **kettő meghaltak**, számosan pedig a lovak alá kerültek és így sebesültek meg súlyosan. Még sokkal ítératosabb képet nyújtott a Boulevard Ansbach, hol a tömeg a kávéházakat rohanta meg, folyton kiáltva: Le a kormány! Eljen a forradalom!

A zavargás határozottan **forradalmi jellegű**. A király tétlensége nagy aggodalmat okoz. A nép a kormány elbocsátását és a kamara feloszlatását követeli.

Brüsszel, jun. 30.

A tegnapi zavargásoknál vagy százan súlyosan megsebesültek. Hír szerint a **király a kamara feloszlatását** határozta el.

Az éjjeli zavargások alatt Van der Velde a szocialisták népháza előtt beszédet intézett a néphez, melyben nagy lelkesedés mellett proklamálta a szocializmus demokratikus egységét és a liberális polgársággal. A szabadelvű sajtó kivétel nélkül a tüntetők mellett foglal állást.

A kereskedők és kereskedő ifjak társulatának ügye.

A kereskedők és kereskedő ifjak társulata közel 15 éve alakult meg városunkban. Létéhezozza a közszükség, a mely nemcsak ilyen tekintélyes, de a vidéki kisebb városokban is létrehozott ilyen egyleteket, másfelől a lelkes hazafias érdeklődés a kereskedő ifjuság közigyei iránt. Célja azonkívül, hogy egy magasabb missziót is teljesítsen, az önképzés hazafias irányban, a nemesebb szórakozás terjesztése és állandósítása, felkarolása, támogatása és kivitele mindama modern eszméknek és törekvéseknek, melyek egészben vagy részben a kereskedő ifjuság érdekeit is érintik, azok haladását javát szolgálják.

Évekig szép napokat élt ez a társulat, számottevő intézménnyé vált Kolozsvár társadalmi életében. Hazafiasan működött, nem burjánzott fel kebelében a társadalmi rendbontás kárhozatos eszméje soha; jól felszerelt termei vannak a tagok szórakoztatására, gazdag könyvtárának pedig alig van párja városunkban. Minden évben rendezett Széchenyi emléktünetpélőit a tudományos akadémia érdeklődését is felkeltőtték és onnét előismerést, dicsőreket és buzditó sorokat kapott ilyen irányu működéséért.

Pár éve azonban fokozatosan hanyatlott, tagjainak eddigi szép száma rohamosan fogy, vezetői egyenkint elkedvevlennedve félre vonalnak és így működése bema s ma már oda jutott, hogy nem tölti be hivatását s ha várható részlről segély nem érkezik, végleg megsemmisül, feloszlik, mert a jelenlegi körülmények között soká fenn nem tarthatja magát.

Mi az oka ennek a rohamos, már-már visszatarthatatlan hanyatlásnak?

Egyik és megvalloim fő oka a jelenleg itt e város falai között alkalmazva levő ifjuság megbocsahtatatlanság és eléggé nem kárhoztatható, hogy ne mondjam büns indolentiája, részvétlensége, a kereskedő kar pártolásiának biánya, az innet méltán várható

erők nélkülölése; másfelől pedig az, hogy mióta a kereskedői koroda fenntartása, illetve a betegsegélyezés ügye törvényhozáslag kötelezővé tétetett, a kettős terhet nem bírja az ifjuság nagyobb része, a korodában nem maradhat tagdíj hátralékban, mert annak díját levonja főnöke fizetéséből; tehát vagy kivonja magát teljesen a társulából, vagy nem fizeti pontosan ennek tagsági díjait és így a tagsági nyugtát egész özöne hever kiváltatlanul, melyeket már felhajtani sem lehet; — tehát a mint rohamosan emelkedett a kereskedő ifjuság ügyi intézménye anyagilag ép oly rohamosan hanyatlak a másik intézmény anyagilag és ennek kapcsán erkölcsiileg is ugy annyira, hogy mai nap már ezójainak sem képes erőtlensége miatt megfelelni.

A még meglevő buzgóbb előljárok és egy lelkes, — bár nagyon megfogyott csapat, nem régiben a társulat jövő sorsáról értekezett. Az ezen értekezleten szerzett tapasztalat azt sugallja nekem, hogy még nem halt ki egészen az ifjuságból a társulás eszméje, még kellő fogékonysággal bír a jó és nemes iránt, de erőtlén. Új erőt kell tehát oltani belé, hogy tápot nyerjen megfelelni céljainak. A vezetőknök, sőt magának az értekeztetnek is egyöntetű véleménye volt és határozottá is lett emelve, megkeresni a kiváltságos kereskedő társulatot, illetve annak érdemes elnökét, vegye a társulat ügyeit is hathatos pártfogása alá, restaurálja a kar igényeinek megfelelőleg, de nyissa egyszersmint utját az ifjuság nemes hazafias törekvéseinek, legyen olyan velünk szemben, mint a jó atya és gyermekehez, nevelője, gyámola, tanácsadója, barátja, vezetője az élet útjain, de ha szükség van parancsolója is. — Ez az átirat ugy tudom már elment, ennek az átiratnak sorsát előkészíteni emelem fel én is e lapok hasábjain gyenge bár, de annál lelkesebb szavamot.

A kiváltságos kereskedő társulat, mely alapjában ugyan kereskedő czéh, szép pályát futott meg, de mint ilyen aligha nem túltelte magát. Ilyen formájában, kiváltságait megváltották az új idők modern törvényei, tanoncz szegődtetés, segédde avatás, a czég alapításhoz megkívántató kellékek kimutatása kiestek a kezéből, de mint erkölcsi és hatalmas testület ma is szép, — a megfogyott időknek megfelelő állást tölthet és részben tölt is be; alapítója és gondos fenntartója az alsóbb foku kereskedelmi iskolának és ezzel alapvető munkát végez. Az e pályára menőkre áldozza jövedelmeinek nagyobb részét is felügyelete alatt álló most is, de megteremtője és évek hosszú során át jótékony fenntartója volt a kereskedői korodának is, és ezzel szolgálataiba lépett a közegészség ügy előmozdításának.

Az ifjuság egész bizalommal fordult a kiváltságos kereskedő társulathoz és annak érdemeikben gazdag elnökéhez Weisz József elnökhöz, kit ugy ösmernék, mint lelkes apostolát a kereskedő ügyeknek, s főleg igen meleg barátját az ifjuságnak. Sok szép alkotás fűződik az ő általánosnak is tisztelt nevéhez. Hiszem és erős meggyőződéseim, ha átolvassa szerény és a végpusztulás utolsó percében vonagló társulatunk átiratát, megdobban nemes lelkeben egy igaz hang, mely egyszóbb jövőt mutat a haladás ösvényén és módját találja annak, keresztlül vinni a kiváltságos kereskedő társulat nemsokára megtartandó közgyűlésnek, hogy annyi törekvés, nemes csele és önfeláldozás végkép meg ne semmisüljön.

Évek hosszú során át foglalkoztam a kereskedő ifjuság ügyeivel, részt vettem minden mozgalmaiban és így behatóan ösmertem azokat a törekvéseket, melyek a társulára indították. Nem irányult az, soha sem gondolatban, sem tettben, főnökeik ellen és jól vezetve nem is fog erre a térére lépni. Olyan ez az ifjuság, mint általában a hazafias magyar ifjuság.

Szegyelném, ha nem így lenne, — haladni tovább fejlődni akár s ha hódol is a mo-

dernebb eszmék iránt, mindég és mindenben hazafias szellem jellemzi és hatja át. Epen ezért ma már mint egyik igénytelen tagja a kiváltságos és kereskedő társulatnak is, igen ajánlom hanyatló társulatunk igaz ügyét a kiváltságos kereskedő társulat elnöksége és érdemes tagjainak szives jóindulatába. Az ifjuság pedig merítsen nagyobb lelkesedést a főnökök jóindulatából és ne hanyagolja el saját ügyét.

Ezt követeli, tisztelt ifjuság Önöktől a társadalom és az a pálya, melyet életcéhl választottak, hogy ez által művelt, tetterős polgáraivá váljanak drága hazánknak.

Hirschfeld Károly.

ZENE.

Péter Ilka zeneiskolájában tegnapelőtt volt az évrő vizsga szép számú intelligens közönség előtt. A növendékek nagy előmenetelt tanusítólág játszottak s e vizsga meggyőzőtt arról, hogy Péter Ilka nemcsak buzgalommal vezeti növendékeit, de jó ízléssel és tisztá, nemes zene értékkel tud tanítani. Hallottunk olyan növendéket is játszani, ki a zene-konzervatóriumból jött át és nagy sikert ért el tanításával. Az érdekes vizga műsora a következő volt: 1.) Liszt-Roham indulóját 4 kére játszották Simonffy Mariska és Péter Emma oly erővel és kifejezéssel, hogy teljesen érvényre jutottak ezt a művészi alkotást. Ezt követte 2.) Ferenczy Gyula Diabelli-gyakorlatai, ki még csak 6 hét óta veszi a zongora órákat s mégis tanítóéval elérte azt, hogy legkisebb tanítványával és bemutatathatja növendék részéről az alapfogalmak korrekt s igazi tudását. — Szépet produkált. 3.) Nagy Margit — Schubert-Marche Héroigne darabjával s ugyancsak 4) ő és Simonffy Margit Beet-hoven 4 kezes sonatájával, kik igazi értékkel, élvezettel és tudással ragadták el hallgatóikat. Ezt követte 5.) Keresztes Ilonka kitűnő Les Varietes játéka és 6.) Gajzók Terka s Keresztes Ilonka Weber Főhívas keringőre cz. 4 kezes játéka, kik ritka precizitással és ismeretekkel mutatták be tanulásuk eredményét s tanítóijuk páratlan tanítási módszerét. 7.) Deaky Iván Beyer-Mártha-ját adta elő s kitetszett, hogy szép nemes játékkal már a magasabb regiszterekben is biztosan mozog; növendékeinek zenei képzettségében és öntudatos játékában látta a közönség okát annak, hogy Péter Ilka zongora tanítója tanítása hivatott kezekbe van levőre. Nagy elismeréssel s a közönség osztatlan teletszéssel találkozott S.) Feder Margit Ilka játéka, ki Schmitt Sonatine-t tanítóijével 4 kére s Nagy Albert ábrándját adta elő. E növendék keresett iskolázottságával s játékaival ragadta el a közönséget. Végre a legszebb produkta Simonffy Mariska k. a., ki Liszt-Rhapsodies Hongrois-t művésziileg tökéletesen adta elő. Ezzel a kitűnően sikerült vizsga a közönség legnagyobb meglepődésével és elragadtatásával véget ért.

IRODALOM.

A „Kolozsvári Lapok” legújabb (27) száma kiváló műgondról tanusdók tartalommal és öv. Hegedüs Sándorné arezképével megjelent. Dr. Váradny Aurél bevezető cikke öv. Hegedüs Sándornól emlékezik meg. mintegy méltó keretet forva a jószág nagy asszony nemes arcvonásait megőriző egyszerű arezkép körül mely a jap első oldalát díszíti. Hosszabb novellát írt ezutal Brajjer Lajos. Tipographus szellemes csevegesel következnek ezután, melyek érdekességükkel fogva megkapják az olvasó figyelmét. Máthé Gyulának a mult számból kimaradt versét (Anette!) ez alkalommal közli a lap. Ifjabb Tégla Gábor „Tafet koncertet cikkeit írt. Hangulatos verseket írtak: Felszeghy Dező, Sepródi János, Bodor Aladár és Farnos Dező. Szöveg közötti kolozsvári tájképet (fellegvár-részlet) is mutat be a technika akadályoktól és anyagi áldozatoktól egyáltalán nem tartózkodó szépirodalmi hotlap. Cs. Pap József gondos fordításában az állandó olasz regény köztöltő szívnál való és szám. Minden tekintetben előkelő színvonalon álló „Irodalom”, „Színház” végül a hét folyamán felvett társadalmi kérdéseket felelelő „Kolozsvári dolgok” és „Hétlő-hétre” rovatok kiegészítik az új negyedébe lépő és imáris felvesszük multa visszaléteintő „Kolozsvári Lapok” sikerült eusenbe-ját.

SZÍNHÁZ.

Jókai az új Nemzeti Színházról.

A színházi és fővárosi köröknek sokat vitatott problémájáról, az új Nemzeti Színházról, Jókai Mór is nyilatkozik. Tárcazt írt róla a Nemzet-ben ezzel a czimmel: Különvélemény az ujon építendő Nemzeti Színházról. Mindekelőtt elmondja, hogy nem is olyan rossz gondolat az új színházat az Erzsébet-térre építeni, a mit tudvalevően gróf Keglevich István intendáns javasolt. A tér parkjellege nem változnék meg vele s külömben is — írja — a budapesti közönségnek ugy látszik nem kell park: ami van, azt sem látogatja. Majd azt a kérdést veti föl, szükség van-e egyáltalán új színházra s róla a következőket írja:

Azért én bizony nem nagyon kapálózom azon terv ellen, hogy a Nemzeti Színház új palotáját az Erzsébet-tér közepére helyezzék. De ennél előbb való kérdés az, hogy egyáltalában olyan sürgetős nagy e szükség egy új drámai színház palotájának felépítésére? Miért szükséges ez? Mert a közönség nem fér el már a régi színházban, Ez az, a minek ellenkezőjét hiszem. Ha mindig telve volna a nézőtér, nem lehetne a színháznak deficitje. Pedig van. A diszleteit sem képes megújítani. Sem a művészi erőket felrészíteni. Ez a mostani színházépület teljesen alkalmas, mind a jelenlegi művésztünk, mind a mostani közönségünk befogadására.

A párisi Theatre Francaise semmivel sem nagyobb a miénkél; a bécsi Burgszínház is ekkora volt. Most aztán ijesztő példának ott van előttünk az új bécsi Burgszínház. Az óriási nagy nézőtér, a magas kupola, elhelyi a színészek hangját. Ami hajdan a Burgszínház művészeinek az előnye volt, a finom részletezés, az arcjáték, egészen kárhavész, Suttogva nem lehet beszélni. kiáltani kell, rikácsolni. A hátulso páholyokból a színpadon játszókat olyan aprónak tűnnek fel, mint a játékbábuk.

Nem új színházpalotáról kell nekünk gondoskodnunk, hanem új színművésztéről. Vannak kitűnő nagy tehetségeink, vannak derék drámaíróink, van jól készült ifjumenzedükünk: ezekkel kezdjünk hozzá az új építkezéshez: ne a kömvészekkel. Az új palota ráér várni. De ha készen lesz is, ama, hogy céljának megfelelően, mulhatatlan feltesse bele. Annak a hivatásköre a művészet.

Ez az én különvéleményem.

Mulatság.

A *mocsvidéki* kath. polg. olvasó kör megnyitása alkalmából saját pénztára javára 1899. július hó 9 én Mocsosn a „Sósba” területén zartkörű jünálást rendez. Védnökne: Kovács Istvánné, szül. Mayr Emilia kir. táblalabroné. Tiszteletbeli elnök Mayr János moci-járási főszolgabíró, elnök Héja Kálmán, Ferenczy Ingomár pénztáros. Nagy István jegyző.

Tanügy.

A beiratások a róm. kath. főgymnáziumban július hó 1 — 5 tartanak. Beiratnak az I. II. és III. osztályu tanulók, legalább elégséges iskolai bizonyítványuk, születési és öltási bizonyítványuk bemutatása és 5 forint felvételi díj befizetése mellett. A beiratások folytatnak I. é. szept. hó 1. 2. és 3. napján. — Az igazgatóság.

Értesítés. A helybeli áll. felsőbb leányiskolában az előjegyzések jövő tanévre minden hétfőn d. e. 8—10 óráig az intézeti irodában (I. emelet) eszkölőltetnek.

Július 15-ig beadandók a javító-vizsgára vonatkozó folyamodványok. Ha a javítóvizsga I tárgyból történelem a folyamodvány az igazgatósághoz, több tárgyból a Miniszter un ő méltósághoz intézendő. Az igazgatóság.

fehér karjai alabástromként ragyogtak. Oh, mily szép volt az én imádotom! Söhajtottam, a mint reá néztem.

Vajjon lord Aberdale ott volt? Örömben, hogy őt láttam, megfellekedtem arról, hogy vetélytársamnak látni mentem oda. Igen, ő ott volt és lady Maynak a másik oldalán Ardean Cyril állt, ugyanazzal a szomorú, félig buskomoly kifejezéssel az arczán, mi őt mindenkitől megkülönböztette.

Elővegre is, gondolám, a Cyril jelenlétében biztosság volt. Mitűn ő velük volt, lady May és lord Aberdale csak általános tárgyakról beszélhettek. Azt kérdeztem magamtól, hogy olyanok voltak-e, mintha jegyesek lettek volna és a válasz az volt, hogy „Nem.” Aberdalenak számtalan kis figyelméről meg tudtam ítélni, hogy ő szerette lady Mayt; de a leány arczán nem láttam jelét, hogy az a szerelm viszonzva lett volna. Ő oly nyugodtnak és büszkének látszott, a milyen rendesen volt.

Nagy meglepetéssel éreztem. Ha szeretné lord Aberdalet, nem volna oly nyugodt. Ha én ültem volna mellette, gondom lett volna rá, hogy szép arca vesztse el azt a büszke nyugalmát.

Emlékezem, hogy mily nagy figyelemmel vizsgáltam Ardean Cyrilt, nem álmodva, hogy jönni fog egy olyan idő, midőn az ő és én életem keresztjeit egymást és valamikégyarázhatatlan modorban éreztem, hogy a szívem erősen vonzódott hozzá. Ő is éppen annyira különbözött az emberek nagy részétől, mint lord Aberdale. Cyril gyöngéd volt és lovagias, bizonyos buskomolysággal, a mi nekem mindig tetszett; — ő idealista volt — ő mindent és mindig, a legfokozottabb és a legnemesebb szempontból vett.

A mint néztem őt, elgondoltam, hogy mily különös volt, hogy ez a két férfi, kik oly különböző jellemmel és véralkattal bí-

Hegedüs miniszter köszönete választóihoz.

Hegedüs Sándor miniszter és Kolozsváros 1-ső kerületének országgyűlési képviselője a következő levelet intézte d. Haller Károly egy. tanár és miniszteri tanácsoshoz:

Méltóságos Ur!

A kolozsvári 1-ső választó kerület által, az engemet ért súlyos veszteség alkalmával, küldöttségileg kifejezett őszinte részvétért a legmélyebb, igaz köszönettel tartozom, s kérném Méltóságodat, miszerint ezt a küldöttség tagjai és megbízott előtt megfelelő alakban tolmácsolni méltóztatssék.

Bpestén, 1899. június hó 23-án.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs Sándor.

Meghívó.

Tisztelettel kérjük az alábbi urakat, sziveskedjenek holnap (vasárnap) délelőtt 11 órakor az „Ellenzék” szerkesztőségében megjelenni:

Balogh Károly, dr. Török István, Merza Gyula, Szabó Sámuel, Boross György, Akeszman Albert, Benigni Sámuel, Gombos Ferencz, Hevesy József, Hirschfeld Lajos, Koleszár Sándor, Kömőcsy Pál, Nagy Gábor, Nagy Lajos, Pál János, Reményik Lajos, Szilágyi György, Tutsek Sándor, Váradny Aurél, Sipos Károly, Láposy Márton, Balázs József, Szilágyi Lajos, Vincze István, Szucsáky Imre, Koleszár János, Bene Imre, Székely Mihály.

Somody István,

Benel Ferencz.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 1.

— **Személyi hírek.** Dániel Gábor unitárius főgondnok ma Kolozsvárra érkezett, hogy holnap részt vegyen az unitárius vallás közönség főtanácsai gyűlésén. A vallás közönség több tekintélyes vidéki tagját ma estére, részint holnap reggelre várják.

Szabolcska Mihály temesvári ev. ref. lelkész is Kolozsvárt időzik s komájánál Nagy Gábor szálloda tulajdonosnál van szállva.

— **Berde hagyaték felosztása kulturális célokra.** Nevezetes főtanácsai gyűlése lesz holnap a kolozsvári unitárius vallasközönségnek. E gyűlés fog határozni a Berde hagyaték felhasználásának részletei felett. A Berde Mózsa hagyatékából 100 ezer forint tökének jövedelméből emelni fogják a székyudvarhelyi gimnázium tanárainak a fizetését. A bu i földbirtok jövedelméből a kolozsvári gimnázium 100, a toradai és kereszturni iskolák tanulólól 50—50 növendék nyer évi ösztöndíjat.

A gyűlés határozni fog a hagyaték felügyelete felett.

Erre a czélra a végrendelet értelmében gazdasági ügyekkel foglalkozó férfiakból felügyelő bizottságot alakítanak. E bizottságnak a püspök és egyik főgondnok hivatából tagja. Ennek feladata lesz a hagyatékot felügyelni.

A megnövekedett teendők ellátására, az adminisztratív ügyekre állaso-

nak — ugyanazon szép leányt szeressék; pedig tudtam, hogy mindenik olyan hő szerelemmel szerette, a hogy csak egyszer lehet érezni az életben.

Milyen gyötrelmet szenvedtem! Olyan helyen ültem, honnét a lady May páholyát jól láthattam. Arezának az egyedüli kifejezése a nyugodt meglepődés volt, a mit kétségtelenül a zene élvezete okozott. A két férfinak adott pillantásai között egyetlen egy sem volt olyan, a milyent én nyertem tőle. Éreztem, amár lord Aberdale vele volt, hogy ha szemei egy pillanatig rajtam nyugodtak, melegebb kifejezés jött azokba. — Ebben vizagstást találtam és hazamentem.

Másnap reggel elhatároztam, hogy meglátogatom lady Mayt. Ha haragszik és sértve érzi magát, jobb nekem azt tudni, hogy annak a keservén minél előbb tulessem. Ha nem akar nekem megbocsátani, én — jó, százféle gondolat fordult meg az agyamban, hogy akkor mit fogok tenni lady May mindíg jó volt hozzám; de mégis azt véltem, hogy a gyermek ajkain hagyott csók elrablása olyanféle bántalom volt, mit egy hozzá hasonló büszke leány aligha képes megbocsátani; pedig az csak azt mutatta, hogy mennyire szerettem őt. Ő, az a páratlan fiatal szépség nem nekem volt alkotva; ő a szép fiatal lord számára való volt; mindazonáltal az ő sötét szeméből egy megbocsátó tekintet kellett nyernem.

Midőn a Holme-házba érkeztem, ahelyett, hogy — mint rendesen — egyenesen a gyermekszobába siessek, ő utánna kérdezősködtem. Azt mondták, hogy a reggeli szobában van és oda menjek.

A megelőző este estéli ruhában láttam; ma reggel egy hófehér ruhába öltözött leányt láttam, egy-rózsával a hajában. Olvasott, midőn a szobába léptem.

(Folytatása következik)

Hilary.

— A „Törisek és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: AMICA.

XX.

A Gábriel történetének a folytatása.

(Folytatás.)

(42)

— Szenvedélyes szerelmem dacára mely vaklá tett, igyekeztem ezt a dolgot az egyedüli becsületes szempontból nézni. Feltevő, hogy megmondtam volna neki, hogy mily mélységesen és igazán szerettem és viszont szerettem és viszont szerelmemt megnyertem volna? Mit tudtam volna akkor tenni, én — a kapus fia, kit könyörületből neveltek, kinen egy shillingje sincsen, a mit sajátjának nevezhessem? Kérhettem volna-e, hogy legyen a feleségem? Neki volt pénzre és föld-birtoka; nekem nem volt semmim. — Ő minden előnyű birt a mit a rang adhat; Nem, nem — ezerszer nem! Ezt a nyilatkozatot a becsület tiltotta.

Szerethetam őtet a legmélyebb és legtisztább szerellemmel utolsó lehetemig; de soha sem szabad azt elárulnom.

Sokkal jobb egész életemet viszonzás nélkül, őtet szerelve eltölteni, mint rajta kívül más nőnek a szeretetét elfogadni. Szeretni fogom őtet halálomig, de önmagammat soha sem szabad ismét elveszítenem.

Néhány óra mulva meg voltam bűntetve a boldogságot. Néhány gentleman jött Lord Downhoz valami politikai ügyben és midőn azt bevégezték, a napi eseményekről kezdtek beszélgetni.

A főnökökhöz intézett kérdések között volt egy, a mi a szívemet törzsurásként járta át.

Chilvers ezredes, a márkira nézve azt mondá:

— A Lord Aberdale házasságára vonatkozó hírbem van-e valami igazság?

— Nem hallottam róla, — válaszolá Lord Dove.

— A klubokban azt beszélék, hogy ő Lady Fleming Mayt, a Lord Lulworth gyámleányát veszi feleségül.

— Nem hallottam róla semmit — ismétlé Lord Dove. De Holmes ur valószínűleg tudja. Gábriel, igaz-e, hogy Lady May és Lord Aberdale házasságra lépnek?

Hidgen és nyugodtan intézte hozzám azt a kérdést, mely halálos ítéletként hatott rám. Chilvers ezredes rám nézett és én kénytelen voltam válaszolni.

— Olyan intézkedésről nem hallottam.

Még ha az életemet kellett volna általa megmenteni, sem tudtam volna egy másik szót kimondani.

— Nagyon egymáshoz illő házasság lenne, — jegyzi meg az ezredes. Azt hallom, hogy Lady May az évad egyik ünnepelt szépsége.

Lord Aberdale nagyon jól ösmernem. Együtt utaztam vele Afrikában; ő nála bátrabb és derekabb ifjú soha sem létezett. A valódi angol férfiról ő az eszményem. Ez olyan házasság, mely általános helyesléssel fog találkozni, folytatá az ezredes. A szépség a hősiességgel lenne egyvesítő. Teljes szívemmel reméllem, hogy Lady May nemsokára Lady Abardale fog lenni.

Nem tudtam tovább halgatni. Ki kellett monnem, hogy megtudjam ha vajon volt e valami igazság e hírbem. Lehet, hogy volt. Tudtam, hogy Lord Aberdale mennyire szerette őt.

A lég körülem fullasztó kezdett lenni; alig tudtam lélegzeni. Valamerre kell monnem, de nem a Helme házhoz, mert Lady May nem bocsátott meg. Hát ha ő, a kit én

kat szerveznek. Lesz egy titkári állás is. A titkárnak feladata lesz az ügyeket ellátni.

Ugyan e gyűlésen az egyház kormányzásának szabályait is, melynek tervezetét már közöltük, megalkotják.

— **Berde lakoma.** Berde Mózes emlékezete felett holnap fogja megülni a kolozsvári unitárius vallásközösség az első ünnep napot. Délben főtanácsi ebéd lesz a központi szálloda disztermében, melyet a b. e. Berde Mózes alapítványából, a végrendelet értelmében rendeznek.

— Az ebédet bemutatják a Berde Mózes emlékére beszerzett serleget. Ezzel a serleggel ezuttal a püspök fog emlékbeszédet tartani. A következő gyűléseken esetről-esetre az egyházi főtanács egy-egy felkért tagja fog, miként a Széchenyi-pohárral teszik, emlékbeszédet tartani.

— **Budapesti unitárius lelkes.** A budapesti unitárius egyházközség lemondott papi választás jogáról és átruházta azt Ferencz József püspökre. Ferencz József, mint halljuk ez előkelő állásra Józán Miklós torozközi unitárius papot szemlélté ki. Józán Miklós nagy műveltségű, külföldön képzett férfi. Kitűnő szónok, rokonszenves, előkelő megjelenésű, szerény moderu egyén. A fővárosi unit. hívekre nézve a Józán megválasztása nyereség lesz. De nyereség lesz az államra nézve is, mert a fővárosban gyakran fordulnak meg angol és amerikai unitárius vallású, tekintélyes utazók. Ezeket nyelv ismerete, jó modora, éles elméje, széles körű ismereténél fogva viszonyainkról Józán Miklós helyesen fogja informálni. Ebből a tekintetből a kormány is nagy figyelemben s anyagi támogatásban kell, hogy részesítse a fővárosi unitárius egyházközséget.

— **Tömeges tudori felavatás** volt ma d. u. az egyetemen. A felavatottak iránt érdeklődők egészen megtöltötték az orvosi kar decenebus nagytermét, hol közel 40 ifj. kar avattak fel a különböző tudományok tudóiraiv. Legnagyobb érdeklődés kísérte az *Gajdó* Miklós felavatását. *Gajdó* Miklós, néhai *Gajdó* Joachim m. kir. törzssz. orvos fia egyetemünkön végezte tanulmányait és szép sikerrel letett szigorlati után ma avattatott jogtudorá.

— **Koszoru megváltás.** Özv. Hegedűs Sándorné elhunytá alkalmából koszoru megváltás czimén a Mezőgazdasági bank 15 frtot, és Virányi István 2 frtot küldtek a siketnének kolozsvári intézete javára. A kegyes adományokért a felügyelő-bizottság ez uton is hálas köszönetet mond.

— **Istentisztelet.** Az unitáriusok főtanácsi gyűlése alkalmából holnap Józán Miklós torozközi lelkes fog prédikálni s a polgári delegy-let vegyes kara énekel.

— **A női ipar iskolából.** A kolozsvári női ipar iskolának a tanév bezárása alkalmából rendezett idei kiállítása valóságos szenzáció számla megy. A ki csak látta a kiállított tárgyakat, az méltó elragadtatással nyilatkozik azoknak ugy szépsége, mint izlőse és tökéletes kidolgozása s egyáltalán mindazon kvalitásokról, melyek egy ilyen női kézi munkában feltalálhatók. A női munkák minden faja gazdagon volt képviselve még pedig a legteljesebb fokozatokon elkezdve az első kísérletezéstől fel a legteljesebb alkotásig. Abban az igazán áldásosan és fényes eredménynyel működő iskolában a női kézi munka minden ágazatában a lehető legalaposabb kiképzést nyerhetik a növendékek. A fehérnemű, varrás és szabás, ezek disztzésére külső remek ajour himzések, vert csipke ingbetétek, mű horgolások, tűll és dombor himzések, női ruhák szabása és készítése, a színes himzések összes fajai, régi magyar és spanyol motívumokkal, ezenkívül a selyem és ütfestés körébe eső dolgok a legszebb és legteljesebb példányokban volt e kiállításban bemutatva. Nehány tényleg oly remek kivitelű a kiállított tárgyakból, hogy bármely magas és szigorú kritikai nem csak kiálljja, hanem csodálataba is ejti. Ilyen darabok többek közt a párisi világkiállításra szánt butor garnitúra készített himzések, melyek bámulatosan finom kidolgozásukkal, a színek szerencsés összeállításával bizonyára a világkiállítás közönségét is megfogják lepni. Pompás dolog még a kegyesrendi templom számára készült két oltárpárna, a lutheranus templom számára készített aranyhimzésű oltárterítő, a kőfaragósegédek szakegylete részére készített zászló, melyen különösen az egyleti jelvény csoport himzése maga a tökéletesség. Legművészebb darabja e kiállításnak kétségkívül egy *legyező himzés* a melynél finomabban és szebbet alig lehet képzelni s mely a kézi munka igazi remeklése. Bűszke lehet reá, a ki azt előállította. Ezeken kívül még számtalan pompás dolog, a mit elő sem tudunk sorolni, képezte e kiállítás anyagát, melyre ez a kitűnő sikerrel működő iskola igazán büszkeséggel tekinthet. *Páll* Anna urhölgy ez iskola igazgatója és a többi tanerők bűszkek lehetnek a bemutatott és mindenki által méltán megasztalt eredményre. Ez alkalmából legme-

legebben hívjuk fel a leányos szülők figyelmét erre a kiváló szakiskolára. A ki csak teheti, el ne mulassza leánygyermekének ez iskolában nyerhető kiképzetést megadni.

— **A főtér díszé.** Kolozsvárnak most már rendezett (bár még mindig bevégzetlen) főtérén mindenkinél a figyelmét lekötí az a esinos parkrésztel, melyet a tér déli oldalán lévő járda háromszögében létesítettek. Ezt a kis parkot tegnap fejezték be, s most már csak az elvetett fűmagnak kell még kikelni, hogy a ma még kopár területrészekék is megkapják zöld ruházatukat, s akkor ez a jól sikerült kertészeti alkotás méltán fog igen sok embert gyönyörködtetni. Maga a park konstrukciójára lehetne szerencsés is, ambar most a mikor maga pompájában kezd a növényzet kibontakozni határozottan tetszetős dolognak bizonyult. A parkot Ritter Gusztáv, gazdasági tanintézeti főkeretész tervezte, s a kivitel gondolj *Zobáts* Ferencz sétatéri főkeretészre hárultak, a ki e feladatát a legszebb sikerrel teljesítette. A most már képz park méltán dicseri *Zobáts* Ferencz műtészét és szerencsés kezét. Magának a parkrésztelnek a tervezése pedig *Ritter* Gusztáv dologhozértését dicseri. Mind ketten szép és derék munkát végeztek.

— **Vasvári csapatának katonái.** A márciusi napok fiatal Demosthenesének, Vasvári Pál őrnagynak a Rákóczy szabadcsapat vezetőjének hadtestét 1849. júl. 6-án a gyalui havason az oláh martalócok tudvalevőleg a fiatal vezérrel együtt lemészárolták. A Rákóczi szabadcsapatból, a bécsi halálfejes légio századaiból, valamint a székely honvéd századokból nagyon kevesen menekülhettek a halál elől. A még élők számát az orsz. történelmi emléke-muzeum 1892—93-ban sok utánjárással összegyűjtötte. Akkor még 13-án éltek. Ezek névsora a következő: Borsos-Mihály hadnagy Papfalva (Biharn.), Bogdán Antal M.-Csucs, Sommer Ede N.-Somkut, Kiss Ferencz m. főorvos N.-Várad, Sebők Imre ügyvéd, Budapest, Pethő Károly K.-Borosnyó, Horváthy József, Vasvári inoka, gyógyszerész Hidalmáson, Schütz Sándor (halálfejes legióból), Kolozsvár, Mátyai Imre (halálfejs legióból) M.-Vásárhely, Berkesi Sándor Csucs, Kármol Samu (halálfejs legióból) Kolozsvár, Székely József N.-Várad, Popovits István dobos, N.-Várad. Ezeket, mint a Vasvári kör tiszteletbeli tagjait az 50-ik évforduló alkalmából tartandó kegyetes ünnepélyre meghívta az Erekye muzeum. Meghívta továbbá a Vasvári két unokaöccsét Fejér Emánuel munkácsi egyházmegyei kanonokot és Fejér Elek budapesti törvényszéki bírót. Az ünnepélyre július 9-én a reggeli gyorsvonattal kell Bánffy-Hunyadra érkezni, onnan még 30 km. szekéruton lehet a csata helyre jutni. E helyen az ünnepélyt az elhallak lelkeiért sátorban tartandó mise fogja megkezdeni, melynek megtartására az engedélyt Majláth püspöktől, mint említtettük, már kikérték. Emlékbeszédet tart Szabó Samu a Vasvári kör elnöke, szavalni fog a kolozsvári egyetem küldöttje, foltozás és ének fogja bezárni e szépek ingerküz ünnepélyt, mely évszázados fenyvesek közt fog lefolyni. Az ünnepélyen leendő tömegesebb részvétel módozatainak megbeszélése végett, Gyalu mezőváros hazafias intelligenciája vasárnap d. u. az alsó vendéglő kerthelyiségében gyűlést tart.

Az 50 éves ünnepélyre a székes főváros közönségét is meghívták, hol a kiváló hős emléket Vasvári Pál utca tartja fenn. Mint halljuk, Rényi főjegyző fogja a székes fővárost az ünnepélyen képviselni.

— **Az egyetemi kör** tegnapra hirdetett évszáz ünnepélyt a tagok részvétele miatt kénytelen volt elhalasztani. Most értesíti az elnökség a köri tagokat, hogy a közgyűlést a tagok számára való tekintet nélkül is ma délután 5 órakor a köri olvasóteremben okvetetlenül meg fogja tartani.

— **A Diana fürdő uszodája.** Kolozsvárt a legkellemesebb nyári fürdőhely a Diana uszodája, mely tisztaságánál és kényelmes berendezésénél fogva a legkényesebb izlést is kielégíti. Az uszoda ma nyílt meg s a beállott szép idő következtében bizonyára sokan fogják élvezni hűs vizét. A fürdő dijakra vonatkozólag hétfőn közöljük az igazgatóság birdetését.

— **Itélet a székelyudvarhelyi borárosok felett.** Az Ellenzék június 27. számában említtettük, hogy több vendéglőst és iparost, kiknél Pécsről, vagy máshonnan származó műbort talált a rendőrség, pénzbírságra ítelt. Az itéletet a vádlottak megfellebezték, tehát az még nem jogerős. Székelyudvarhelyi tudósítónk említtett levelében fogságbüntetést is mondott, holott az itélet pénzbüntetésre, s csak behajthatatlanság esetére 3 napi elzárásra szól. Itt közöljük a fellebezés alatt álló itélet büntető részét:

Itélet:
Özv. Schnapel Józsefné, Walter Vilmos, szálloda iparosok, id. Kecskés Antal kávéházi iparos, Nagy Miklós, özv. Kandó Mózesné, Szabó Ferencz mészáros, Orbán Dénes mészáros, Bodrogi Sándor, id. Kassai Árpád vendéglős iparosok, Macskási Sándor, Biró István korsáros iparosok Sz.-Udvarhely városi lakosok az 1893. évi XXIII. t. cz. 3 és 4 §-ai szerint minősült kikétségben hibásoknak találtak és az 5 §. alapján a büntetés pénzek országos alapja javára fizetendő, s behajthatatlanság esetén 3—3 napi elzárásra átváltoztatható 25—25 frta büntetletnek, — a felmerülő tartási költségek hordozására elmarasztaltatnak és a minták vétele és a zárlat folytán felmerült 5 ft 64 kr. költség megfizetésére egyetemlegesen köteleztetnek. Özv. Schnapel Józsefné, 32 ft, id. Kecskés Antal 48 ft, Valtér Vilmos 16 ft, Nagy Miklós 16 ft, özv. Kandó Mózesné 16 ft, Macskási Sándor 16 ft, Szabó Ferencz mészáros 16 ft, Bodrogi Sándor 32 ft, id. Simó

János 16 ft vegyelmezési költséget megteríteni tartoznak.
Az első és második vizsgálat közti időben elárúított és mesterségesnek kimondott bor ötekebe kötelesek :
Özv. Schnapel Józsefné 765 liter után á 60 kr, 459 ft, id. Kecskés Antal 187 liter után á 60 kr, 112 ft 25 krt.
Valter V. 4 liter 80 dl. után á 1 frt 4 frt 80 kr. Nagy Miklós 300 l. után á 50 kr. 150 ft. özv. Kandó Mózesné 361 l. u. á 50 kr. 180 ft 55 kr., Macskási Sándor 200 l. u. á 40 kr. 80 ft, Szabó Ferencz mész. 615 l. u. á 40 kr. 246 ft, Orbán Dénes mész. 236 l. u. á 50 kr. 118 ft 15 kr., Bodrogi Sándor 116 l. u. á 80 kr. 92 ft 88 kr., id. Kassai Árpád 100 l. u. á 40 kr. 40 ft., Biró István 138 l. u. á 40 kr. 55 ft 20 kr., a székelyudvarhely városi szegény alapjává befizetni. Az itélet kimondja a borok denaturálását is.

Ez itélet tanúság a székelyekre, hogy jövőre óvatossabbak legyenek a borvásárlásnál, s a műbor gyárosok által ne engedjék magukat félre vezetni.

— **Falb időjárása.** Az esztendő második felére is megjöszta már az időt Falb Rudolf. E szerint július első harmada száraz, a második harmadában némely nap esős lesz, a hónap végén pedig folyton esős időjárás lesz, a nélkül azonban, hogy valami nagy zápor esnék. Vihar nem igen lesz júliusban. Augusztus elsején erős, a hónap második felében pedig száraz időjárás. Szeptember elejétől végig nagyon száraz időt jósol Falb, októberben azonban sok eső lesz, az ez évben előforduló kritikus napokon kívül pedig zivatar. A kritikus napok a következők: július 22, augusztus 21, szeptember 19, október 18; ezek első rangkritikus napok. Másodrendűek a következők: szeptember 5, október 4; harmadrendűek július 7 és augusztus 6.

— **Humor a szárnyas keréken.** Ugy esett az eset, (e sorok írója véletlenül tanuja volt egy a kolozsvári vasuti indóház perronján lefolyt és részleteiben is eléggé érdekes jelenetnek) hogy egy maturandus ifjú összegyűjtögetett filléreinek ellenértéke fejében egy szecesszionista izü képes levelezőlapot várt az automatától. Jobb sorsra érdemes ötlele azonban ez uttal hajótörést szenvedett a konok automata közönyösségén. A maturandus egy ideig csak türelmével vár, egyre vár... A Chimay hercegnő portráját, Velenecze bírhajos regimé-jét és más titkos és kevésbé titkos karikatura rajzokét kézvonásait hűen visszaadó levelezési lapokat árusító „Hungaria” perfid módon következetes maradt nem épen dicsegetre méltó elveihez is hallgatott. Az egyébként phlegmatikus vérmérséklettel rendelkező „maturandus” azonban nem vette tréfára a dolgot és sértett anyagi reputációjának rehabilitása érdekében a makacs közeg tulajpásait ellen esdőt kért a — portásnál. A kötelezséget egyebekben gondosan teljesítő szaktekintély azonban morosusan fogadta a jogorvoslati íyeten satisfactiója iránt benyújtott felhívíteli kérelmet, majd mosolygósan kijelentette, hogy az ügy nem az ő szanerebe vág.

Ifjú barátunk angolosan viselkedett továbbra is, mi az ódes titkokról regélni tudó kapuk eber óréit csak ingerelte. A maturandus hidegvérűen hivatkozott akkor két ottan ezírkáló ur emberre, hogy ők is látták, így és úgy, a mint a fiatal ur bedobott — horribile dictu — egy tíz fillérest. A szárnyaskarék végre egy bombosztalt befejezte a tárgyalást: — „Úgy kell az urnak, van nálunk elég szép levelezőlap... miért jobb a miénknel a bécsi, meg a budapesti...” — és ezzel gyorsan malicziózus mosolygással ajkain odébbállott. (m. gy.)

— **Minisztertanács.**

Budapest, július 1.

A miniszterelnök elutazása miatt szerdáról elmaradt e heti minisztertanács tegnap délután tartott meg.

Kihallgatás.

Budapest, július 1.

Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter mind a két minőségében minden csütörtökön délutáni 4 órakor az kihallgatást a belügyminiszterium épületében.

Selyemgyár Magyarországon.

Budapest, július 1.

A mint bennünket Szent-Gothárdról értesítenek, ottan a Bujatti-testvérek Bécsből legközelebb egy nagyszabású selyemgyár építésével fognak megbízni.

Miniszterek fürdőzése.

Budapest, július 1.

A mint értesülünk, Széchenyi Manó gróf, ő Felsége személye körüli miniszter ma négyheti kurára Marienbádba utazott.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter július 2-án karlsbadi kurára indul.

Petőfi, az izgató.

Budapest, jul. 1.

Bács-Topolyán történt tavaly, hogy az ottani szocialista egyletben a csendőrség házkutatást tartott, s felfoglalta költeményeit, Tancsics munkáit stb. A felfoglalt könyvek egy részét a csendőrség a napokban küldte vissza a hiányzó könyvek visszaadását pedig azon indoklással tagadta meg, hogy azok izgató tartalmúak. Az „izgató”-nak talált könyvek közt vannak a Petőfi költeményei is.

Pártvezérek lovagias ügye.

Budapest, jul. 1.

A soroksári néppárti népgyűlésen f. hó 25-én, mint megírtuk, Baron Ede szocialista vezér is fel akart szólalni, ezt azonban az elnököl Zichy Aladár gróf nem engedte meg. Sőt mikor Barón a népgyűlés szólás szabadságára hivatkozott, Zichy gróf oly megjegyzésekkel illette Baront, melyek által ez magát sértve érezte. A vélt sértésért Barón lovagias uton kért elégtételt s két szocialista joghallgatót bízott meg ügyének Zichy gróffal való rendezésével. Zichy a nála megjelent segédeknek kijelentette ugyan, hogy nem akarta sérteni Baront, mindazáltal segédei Rakovszky István és Bolgár Ferenc országgyűlési képviselők személyében megnevezte. A 4 segéd a tárgyalások eredményét titokban tartja. Ugy látszik mégis, hogy lovagias mérkőzésre nem fog a dolog kerülni és sikerül az ügyet békés uton rendezni.

A béke-konferencia.

Péterváry, jun. 30.

A Peterszburgszkija Vjedomoszti a hágai béke-konferenciáról ezt írja: Noha ugy

vejét és szép jövőt jósolt a lángszű költőnek és vitéz katorának. A kis Zoltán 1848. december 15-én született, mely esemény így van anyakönyveelve: 1848. decz. 15., keresztelve dec. 16. Zoltán, törvényes. Az atya és anyja vezetékek és keresztneve, vallása Petőfi Sándor ág. ev. Szendrey Julia rk. A szülők polgári állása és lakhelye: kapitány a 28-ik honvédszázadnál. A keresztzülők vezetékek és keresztneve: Arany János helv. vallású, író. Ercey Julianna helv. vallású. Keresztelő Lázár Miklós káplán.

— **A pestis.** A Reuter-ügynökségnek jelentik Kairóból: A pestises betegek száma Alexandriában eddig 47 volt. A betegek közül 18 meghalt, 15 pedig meggyógyult. Az utóbbi 8 nap alatt tíz új megbetegedés fordult elő, a melyek közül három halálos kimenetelű volt, három beteget pedig gyógyultat bocsátottak el. Másutt Egyiptomban nem fordult elő pestises megbetegedés.

— **F. hó 30-án** mérmőki felvételeket tartalmazó jegyzőkönyvet vesztettem el a vasuti állomás épület közelében. Kérem a becsületes megtalálót 5 frti jutalom ellenében a kiadóhivatalba beszoolgáltatni.

A kiadóhivatal üzenete.

W. és T. uraknak. Sz.-Udvarhelyt.

Tekintettel a mai lapban megjelent közleményre, értesítést kérünk, a beküldött kéziratot a Nyilttérben közre adjuk-e?

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Minisztertanács.

Budapest, július 1.

A miniszterelnök elutazása miatt szerdáról elmaradt e heti minisztertanács tegnap délután tartott meg.

Kihallgatás.

Budapest, július 1.

Széll Kálmán miniszterelnök és belügyminiszter mind a két minőségében minden csütörtökön délutáni 4 órakor az kihallgatást a belügyminiszterium épületében.

Selyemgyár Magyarországon.

Budapest, július 1.

A mint bennünket Szent-Gothárdról értesítenek, ottan a Bujatti-testvérek Bécsből legközelebb egy nagyszabású selyemgyár építésével fognak megbízni.

Miniszterek fürdőzése.

Budapest, július 1.

A mint értesülünk, Széchenyi Manó gróf, ő Felsége személye körüli miniszter ma négyheti kurára Marienbádba utazott.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter július 2-án karlsbadi kurára indul.

Petőfi, az izgató.

Budapest, jul. 1.

Bács-Topolyán történt tavaly, hogy az ottani szocialista egyletben a csendőrség házkutatást tartott, s felfoglalta költeményeit, Tancsics munkáit stb. A felfoglalt könyvek egy részét a csendőrség a napokban küldte vissza a hiányzó könyvek visszaadását pedig azon indoklással tagadta meg, hogy azok izgató tartalmúak. Az „izgató”-nak talált könyvek közt vannak a Petőfi költeményei is.

Pártvezérek lovagias ügye.

Budapest, jul. 1.

A soroksári néppárti népgyűlésen f. hó 25-én, mint megírtuk, Baron Ede szocialista vezér is fel akart szólalni, ezt azonban az elnököl Zichy Aladár gróf nem engedte meg. Sőt mikor Barón a népgyűlés szólás szabadságára hivatkozott, Zichy gróf oly megjegyzésekkel illette Baront, melyek által ez magát sértve érezte. A vélt sértésért Barón lovagias uton kért elégtételt s két szocialista joghallgatót bízott meg ügyének Zichy gróffal való rendezésével. Zichy a nála megjelent segédeknek kijelentette ugyan, hogy nem akarta sérteni Baront, mindazáltal segédei Rakovszky István és Bolgár Ferenc országgyűlési képviselők személyében megnevezte. A 4 segéd a tárgyalások eredményét titokban tartja. Ugy látszik mégis, hogy lovagias mérkőzésre nem fog a dolog kerülni és sikerül az ügyet békés uton rendezni.

A béke-konferencia.

Péterváry, jun. 30.

A Peterszburgszkija Vjedomoszti a hágai béke-konferenciáról ezt írja: Noha ugy

látszik, hogy a konferencia elé terjesztett kérdések egyikére nézve sem értenek egyet a delegátusok, mégis bizonyos, hogy a konferenciának fontos és jótékony következményei lesznek, még ha nem is lesznek azonnali eredményei, mert a háboru elvét magát diadalmasan megíngatták. Minden eszmének bizonyos idő kell, hogy megérjék és hogy az emberek megértsék. A konferenciának a választott bíróságok kérdése körül folyó tanácskozásai fölöttébb tanulságosak. Eddig azt állították, hogy a választott bíróság intézményének csak erkölcsi hatalma, de nincs fizikai, tehát nincs semmi hatalma. Maga az a tény, hogy a hatalmasságok többsége a választott bíróság mellett foglalt állást, azt bizonyítja, hogy ez a felfogás le van győzve, hogy az erkölcsi hatalom kezd felülkerekedni és győzni fog a fizikai hatalom fölött, a mint már győzött a bírósági kintások fölött. Ami lehetetlennek látszott, lehetővé vált. Ez lesz a sorsa a választott bíróságok eszmájének is.

A gabona ára.

Berlin, június 30.

Mérsékelt követelések mellett kifejeződött a vételkedv, ugy, hogy a buza és rozs 1/4 márkával drágább volt, mint tegnap. Zab tartozkodó.

Dreyfus szállítása.

Párisból sürgönyzik:

A Dreyfust szállító hajó tegnap este Brest melletti Quibrone község-nél kikötött. Innen vasuton szállították tovább.

Rennestől 12 kilométerre egy községnél kiszált és kocsin folytatta útjába Rennesbe.

A kocsi számos csendőr követte:

Rennesbe a fogház előtt óriási tömeg várta, a mely azonban nagyon csendesen viselkedett.

Országgyűlés.

Budapest, július 1.

A képviselőház mai ülésén a fogyasztási javaslatokat tárgyalták.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

A Nemzeti Baleset

Biztosító Részvény-Társaság

Kolozsvári vezérügynöksége

iroda-helyiségeit áttette

Alsó-Szénutca 10. sz. házból

Belközép-utca 6. sz. ház

emeletébe.

1—2

Az UJVILÁG kerthelyiségében

holnap Vasárnap és következő napokon az

az első SZABADKAI tambura-

zenekar hangversenyez!

!! Válogatott népdalok !!

Szabad bemenet.

Főtér 16. sz. alatti üzletemet teljes

feloszlása miatt

az összes kész férfi, fiu és gyermek ruhákat, kalapokat, bel- és külföldi gyapjú szöveteket a helyi kert. főkapitányságtól 8743—1899. sz. a. engedélyeztet.

Végeladás után, míg a készlet tart 30, 40 és 50 százalékkal rendes áron alól teljesen kiárusítom.

A tulajdonos.

2—2. Főtér 16. sz.

Természetes

PARÁDI ARSEN

és vastartalnu könnyen emészthető

GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: **sápkor, vérszegénység** ellen, **női betegségek**nél, **ideg- és bőrbajok**nál, valamint **görvélykóros** esetekben.

Gróf Károlyi Mihály, uradalmi főügyelősége, **Par**

Hirdetések.

Sz. 4762—1899 t.lkv

592 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reményik L. és fiai cég csatlakozó Horacek Sándor-é szül. Buday Irma végrehajtást szenvedő elleni 324 frt 55 kr. 450 frt és 349 frt 90 kr. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a kolozsvár-városi kir. járásbírósg területén levő Kolozsvár városban és határában fekvő és a Hankovics Sándor és neje Balabás Teréz nevén felvett kolozsvári 6743 sz. tjkvben A + 2. rdsz. 1489. hrsz. egész házastelekre 1800 forint becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi júliushó 20. napjának délelőtti 10 órájkor ezen kir. Törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. é. 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet §§-ban kijelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni — avagy az 1881. évi LX. tcz. 170. § értelmében a bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyteltetni.

A kolozsvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság, 1899 május hó 26.
Dr. Szentkirályi Gyula
kir. tsvzéki bíró.

229—1899

593. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1898 évi 9173 számú végzése következtében Sipos Gábor ügyvéd által képviselt kolozsvári kereskedelmi bank javára Gámán Imre s társa ellen 232 forint 87 kr. és jár. erejéig 1898. évi október 25. fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1165 frtra becsült következő ingóságok u. m.: Gámán Imrénél 1 héli ló, törökbuza, egy géprosta, takarmány. Wigner Jónásnál egy kocs, 4 borjú nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a moosi kir. járásbírósg 1899 évi V. 251. számú végzése folytán 25 forint 03 kr. hátr. tőkekövetelés ennek 1899 évi április hó 1. napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódj és eddig összesen 2 frt 95 krban bíróság már megállapított hátralék költségek erejéig M. Palatkán — alperesek lakásán — leendő eszközölésére 1899. évi július hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárán alul is elfognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mooson 1899 június hó 20. napján.

Ferenczy György
kir. bír. végajtó.

Sz. 369—1899.

596 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a m. vásárhelyi kir. törvényszék 1897. 9517 számú végzése következtében dr. Popescu György ügyvéd által képviselt Schwarcz testvérek javára Pásztohy Aladár ellen 450 frt és járuléka erejéig 1897. évi október hó 27-ikén fogantatott kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 660 forintba becsült szarvasmarhák, lovak, 1 ló szekér és szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tordai kir. járásbírósg 1898. évi IV. 629^a számú végzése folytán 450 frt tőkekövetelés és járuléka erejéig Turban alperes lakásán leendő eszközölésére 1899. évi július hó 6. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsárán alul is eladatni fognak.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tordán, 1899 évi június hó 23. napján.

German
kir. bír. végajtó.

Tisztességes urak és szolid uri nők

is kellő javadalmazás mellett

felvétetnek ügynökökül

a „Gizella Egylet“ kolozsvári vezérképviselősége által.
Iroda: Nagy-utca, Benigni palota. 595 1—1

ELADÓ

Kis-Küküllőmenti, saját termésű,

különböző csemege, faj, peccsenye és különösen több évbeli
Leányka bor nagyobbrézt palackozni ént, melyek 20 éves-
nél öregebb és fiatalabb

Ó-BOROK.

Ezek nagyrésze több nemzetközi egészségügyi világkiállításokon
aranyéremmel lett kitüntetve.
Mintát küld ármejegyzés és utánvétellel.

Gerendy István,
p. Balázstelkén.

527. 7—9.

MEDICINAL COGNAC

F. Courvoisier és Curlier testvérektől cognakban;
udvari szállítók 582. 2—5.

Széky Miklós gyógyszerésznél,
Kolozsvárt, Széchenyi-téren.

Egy eredeti nagy üveg ára 4 forint.

Eladó nyárilak és gyümölcsös!

Kolozsvárt a „Hójjában“ a város szaktekintélyek által
egyetlennek nyilvánított üdülő helyén 3 szoba, konyha stb. ből
álló nyári lakás (*épület) és 2 hold, szépen beállított gyümölcsös.

eladó!!

(Az építendő villamos vasút mentén.)

Ertekezhetni: **Dr. Deák Albert** ügy édi irodájában
Belfarkas-utca 10. sz. 597. 3—3.

A volt Poszler és Társa-féle üzlet Végeladásából

visszamaradt áruk minden elfogadható áron eladat-
nak. Nagy ruhátár mosó kretonok, női ruhaszövetek, vász-
nak, Chifonok, paplanok, mátrácok, ággyterítők, szőttes
kanavaszok, parketok, női posztók stb.

rendkívül leszállított árakon!

Senki el ne mulassza ezen kedvező alkalom felhasználását.

Wesselényi Miklós-utca 5. sz.

591. 1 x

MEZŐGAZDASÁGI BANK

takarékpénztár részvénytársaság

Kolozsvárt, Jókai-utca 3. szám, emelet.

Betétek után naptól-napig

5% kamatot

fizet, s a tőke-kamatadót is az intézet sajátjából fedezi, úgy, hogy a betevő tiszta kamatot élvez.

BETÉTEK

rendszerint felmondás nélkül fizetnek vissza.

Minden a bank és takarékpénztári ügyletekre vonat-
kozó felvilágosítással szívesen szolgál
587. 2—3. az igazgatóság.

Első erdélyi kávé szétküldési raktár!

KÁVÉ

5 kilós zsákokban bérmentve.

ÁRJEGYZÉK.

	frt	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	36
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	54
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	08
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ

Kolozsvárt, Theologia-épület. Telefon 212.

570. 3 52

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle
kávéfajokból is.

A világ minden tárlatán első kitüntést nyert!

A borszéki borviz a savanyuvizek királya!

BORSZÉK

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében a fenyvesek hazájában!

Fürdőidény tartama: **Jun. 15. — Sept. 15-ig.** Utazás Szász Régenig vasuton, onnan a fürdőigazgatóság által
szubvenzionált gyorskocsikon. — E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozóknál Szász Régen. Déli
utirány: **Brassó, Csikszereda** vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyu-vizek királya.

Megrendelhető az igazgatóságnál, Borszék. Kapható mindenütt.

Fürdőre, borviz üzletünkre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a 490. 7—10.

Fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

Posta- és távirat helyben.

Megrendelhető: Igazgatóságnál Borszék.

N. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Az Ő Fensége József főherceg védnöksége alatt álló
„Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére“ kolozsvári ve-
zérképviselőségénél üresedésben levő s évi 1200 frttal javadal-
mazott **szervező-felügyelői** állásra ezennel pályázat hir-
dettetik.

Az állásra csakis olyan nyugalmazott és tartalékos kato-
natisztek, nyugalmazott hivatalnokok s intelligens idősebb keres-
kedők és birtokosok pályázhatnak, — kik havonként 2—3 hetet
uton tölthetnek.

A pályázatok az intézet kolozsvári vezérképviselőségéhez
(Nagy-utca, Benigni palota) **f. hó 10-ig** küldendő, illetve
nyújtandók be. 594. 1—1

Ferencz és Társa Kolozsvárt

fényképészeti és nagyítási műintézetében

Wesselényi Miklós-utca 17.

Elvállalnak minden fényképészeti munkát a legszebb és legkorzerűbb kivitelben.

Nagy képeket bármely új vagy régi fényképről egész élet-nagyságig. 585. 1—10.

Külföldi tőke

keres elhelyezést:

magyarországi birtokokra, bérházakra, gyárakra és
ipartelepekre, kiválcán előnyös feltételek mellett.
Továbbá: részvénytársaságok, b. érdektű vasutak, bányavállalatok
finanszírozása.

Megkeresések minden nyelven intézhetők a Syndicatus
titkárához: **Mr. Joseph de Jessenice Paris, 75. rue**
Faubourg St. Denis, 75. 584. 3—10

Árverési hirdetmény.

Unio-utcai zálogkölcson intézetemben összegyűlt
tárgyak, u. m.: ruhaneműek- és más ingóságok, továbbá:
ékszerek- és egyéb értéktárgyak, — melyek **Márctius hó**
— végéig lejártak —

f. hó 12-én d. e. 9 órától este 6 óráig

nyilvános árverésen elfognak adatni.

A kolozsvári zálogkölcson intézet
tulajdonosa.

590. 1—1.

MEISZNER-féle

erő- és egészségi kenyér

hathatósan hat az emésztő szervekre, kitűnően táplál,
gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen, szélbajoknál felülmul-
566. 3—4 hatatlan.

Kapható **KÓNYA SÁNDOR** fűszer, csemege, bor, déli-
gyümölcs- és ásványvíz üzletében, főtér br. Jósika-palota.

Bernath Ede Sándor

kerékpár ujdonságok

raktára és javító műhelye Kolozsvárt,

(Vashidnal)

516. 11—0.

Telefon szám 412.